

پاکستان چقدر در افغانستان نفوذ داشت؟

افغانستان هرگز نظام مستقلی نداشت. پاکستان اصلی‌ترین عامل مداخله در افغانستان است. در جهاد علیه شوروی، عربستان پشت پاکستان بود تا نگذارند مجاهدین متحد شوند؛ از ترس اینکه وارد فاز سیاسی بشوند. به هر حال جهاد علیه شوروی آسان نبود و به دلیل شدت جنگ، هجرت‌های زیادی از افغانستان به پاکستان انجام شد. پاکستان هم خود را برای امداد مجاهدین، جمع‌آوری نیروی انسانی، رسانه و پایگاه‌های آموزش نظامی آماده کرد و اعتماد کامل مجاهدین را به خود اختصاص داد. به مرور زمان ارتباط مردمی در همه عرصه‌ها بین افغانی‌ها و پاکستانی‌ها پیش رفت. همه احزاب جهادی

از پاکستان حساب می‌بردند، حتی مسعود تا حدودی تحت قبضه پاکستان رفت. در آن زمان، نسل اول طالبان دهه نود را در کوچه پس کوچه میرانشاه و پیشاور می‌دیدم که اکثراً ایتمام دوره جهاد بودند. در دوره اشغال باز پاکستان تنها کشوری بود که طالبان می‌توانست به صورت مخفی و علنی اکثر نیازها را از آنجا تهیه کند. بچه‌های طالب دهه هشتاد و نود میلادی که در بین کوچه و خیابان برای لقمه نانی چرخ می‌زدند، بسیار کمتر شدند. مدارس زیادی داخل افغانستان و پاکستان برای آنها تأسیس

کلبدین حکمتیار

شد. بسیاری از طالب‌ها در این شرایط و در بین مردم پاکستان زندگی و ازدواج کردند. شاید ۳ یا ۴ نسل در محیط پاکستان نان و نمک خوردند. در واقع یک گروه اجتماعی کلان بین مهاجرین اعم از طلاب و مهاجرین عادی با مردم پاکستان رخ داد.

آیا درست است که حقانی‌ها ارتباط بهتری با پاکستان دارند و در واقع نفوذ پاکستان در آنها بیشتر است؟

حقانی‌ها گروهی هستند که از چند قبیله، علما و مجاهدین تشکیل شده‌اند و من بین آنها به دنیا آمدم و افتخار دارم زیر فرمان مرد بزرگی همچون مرحوم حقانی خدمت کرده‌ام. این گروه که از تعدادی قبیله، علما و گروه‌های جهادی کوچک شکل گرفتند با هم متحد شدند و مرحوم جلال‌الدین حقانی را به عنوان رهبر شناختند تا علیه نفوذ شوروی در منطقه جهاد کنند. آنها در واقع شبکه نیستند، بلکه انجمنی بین مجاهدین هستند، اما در خصوص حقانی و پاکستان، خیر آنها نه قبلاً و نه الان رابطه و ارتباط خوبی نداشتند و ندارند. گاهی برای مصلحت کارهایی انجام نمی‌دهند تا پاکستان را حساس نکنند، اما من به تجاوزات پاکستان علیه حقانی‌ها در وزیرستان و میرانشاه اشاره کردم و نیز دلیل اصلی فوت مرحوم حقانی را گفتم.

بعضی از اختلافات ناموسی است و ما هرگز سرناموس کوتاه نمی‌آییم. سرخون، زمین یا هر چیزی ممکن است کوتاه بیاییم جز ناموس و جلال‌الدین حقانی ناموس ما است. پاکستان در گفت‌وگو می‌خواست مثل سابق در زمان پیروزی و شکست شوروی، با عربستان و خودش برای افغانستان تصمیم بگیرد اما امارت اسلامی قبول نکرد و به همین